

Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

Departament Ubezpieczeń Społecznych
DUS-II.055.43.2024.CG

Warszawa, dnia 15 stycznia 2025 r.

Szanowny Panie,

działając na podstawie art. 13 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach (Dz. U. z 2018 r. poz. 870), w związku z Pana petycją z dnia 27 października 2024 r. w sprawie zmiany przepisów w zakresie uporządkowania uprawnień emerytalnych w obszarze systemów emerytalnych RP, tj. powszechnego i służb mundurowych, Departament Ubezpieczeń Społecznych, w zakresie swojej właściwości, uprzejmie wyjaśnia, co następuje.

Petycja, jest związana z zagadnieniem zmian w ustawie o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych dotyczących funkcjonariuszy służb mundurowych oraz żołnierzy zawodowych, świadczących pracę po zwolnieniu ze służby, które pojawia się zarówno w petycjach kierowanych do sejmowej czy senackiej komisji petycji, jak również w wystąpieniach indywidualnych, kierowanych do resortów odpowiedzialnych za kształtowanie rozwiązań w zakresie zbiegu prawa do świadczeń emerytalno-rentowych, a więc zarówno do Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Ministerstwa Obrony Narodowej jak i Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji, a także Ministerstwa Sprawiedliwości. Jest to także stale przewijający się temat w interpelacjach i zapytaniach poselskich, zarówno w tej kadencji, jak i w poprzednich kadencjach Sejmu RP.

Wśród funkcjonariuszy służb mundurowych i żołnierzy zawodowych, którzy korzystają z zaopatrzenia emerytalno-rentowego można wyodrębnić, według kryterium daty przyjęcia do służby, dwie grupy: funkcjonariuszy, którzy służbę rozpoczynali po 1 stycznia 1999 r. i później oraz tych, którzy do służby wstąpili przed 2 stycznia 1999 r. Zróżnicowanie występuje w zakresie, po pierwsze, sposobu uwzględniania okresów składkowych i nieskładkowych, w rozumieniu przepisów ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, po drugie zaś, na ustanowieniu określonych reguł zbiegu prawa do świadczeń emerytalno-rentowych – mowa tutaj w szczególności o emeryturze.

W przypadku pierwszej grupy mamy do czynienia z zasadą pełnej odrębności systemów emerytalnych – oznacza to możliwość nabycia i pobierania emerytury zarówno w systemie mundurowym, jak powszechnym. Wynika to z faktu, że w przypadku tej grupy funkcjonariuszy do okresów, z których budowana jest podstawa wymiaru emerytury mundurowej, nie uwzględnia się, okresów tak zwanej pracy cywilnej. Inna jest natomiast sytuacja w przypadku funkcjonariuszy (żołnierzy zawodowych), którzy rozpoczynali służbę przed 2 stycznia 1999 r., czyli przed reformą polskiego systemu emerytalnego. Ci funkcjonariusze (żołnierze zawodowi) mogą pobierać co do zasady jedną emeryturę, przy czym okresy pracy cywilnej podlegają uwzględnieniu przy ustalaniu wysokości emerytury mundurowej, jednak tylko w określonym zakresie do maksymalnej podstawy wymiaru i

według zróżnicowanych wskaźników. Ze względu na to, że po nabyciu prawa do emerytury mundurowej podejmują oni aktywność zawodową, która wiąże się z podleganiem ubezpieczeniom społecznym i są za nich odprowadzane składki na Fundusz Ubezpieczeń Społecznych, to ta grupa byłych funkcjonariuszy (żołnierzy zawodowych) czuje się pokrzywdzona w takim znaczeniu, że część z nich pomimo, że nabywa prawo do emerytury powszechnej, to nie jest im ta emerytura wypłacana. To prawo jest bowiem ustalane i ustalana jest wysokość emerytury, a jednocześnie ze względu na obowiązujące reguły zbiegu, zgodnie z art. 95 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, ta emerytura powszechna jest z reguły zawieszona, ponieważ jest niższa niż emerytura mundurowa. Powstaje więc poczucie, że odprowadzanie składek na Fundusz Ubezpieczeń Społecznych nie służy w przyszłości zwiększeniu wysokości pobieranych świadczeń, ponieważ okresy pracy cywilnej nie są uwzględniane do wymiaru emerytury, gdyż wysokość emerytury mundurowej nie zwiększa się po osiągnięciu maksymalnego jej pułapu, a jednocześnie, mimo nabycia prawa do emerytury powszechnej, osoby te takiej emerytury nie mogą pobierać ze względu na obowiązujące reguły zbiegu.

Zagadnienie to jest zagadnieniem złożonym, zarówno od strony prawnej, jak i od strony ekonomicznej, gdyż wszystkie rozstrzygnięcia, które są podejmowane na szczeblu rządowym w odniesieniu do systemu emerytalnego (bez względu na fakt, czy jest to system powszechny, czy są to systemy szczególne, w których obecni są funkcjonariusze i żołnierze zawodowi) wiążą się z decyzjami ekonomicznymi, mającymi istotny wpływ na wydatki po stronie Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w odniesieniu do systemu powszechnego, a także budżetu państwa (w szczególności w stosunku do systemów mundurowych). Jednocześnie Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej pragnie zastrzec, że możliwe są różne techniki legislacyjne osiągnięcia tego celu. Z jednej strony możliwa jest bowiem modyfikacja reguł zbiegu prawa do emerytury powszechnej i emerytury mundurowej. Z drugiej strony, możliwe jest również wprowadzenie zmian w ustawach zaopatrzeniowych, które by umożliwiły, na przykład, w większym stopniu uwzględnianie okresów pracy cywilnej w wysokości emerytury mundurowej.

Na tym etapie należy przyjąć, że powyżej zarysowane kierunki działań, to jedynie potencjalne możliwości zmiany funkcjonujących rozwiązań. Są to bowiem zagadnienia szczegółowe, które wymagają odpowiedniej perspektywy czasowej, w które będzie mogła zostać dokonana pogłębiona analiza prawna i finansowa. Jednocześnie są one określone w przestrzeni, wyznaczonej przez normy obowiązującej konstytucji, przez zasadę równości, zasadę sprawiedliwości społecznej oraz konstytucyjne prawo do zabezpieczenia społecznego.

W ocenie Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej wyżej przedstawione kierunki rozwiązania przedmiotowego problemu, które mogłyby być punktem wyjścia do ewentualnych dalszych rządowych prac legislacyjnych, powinny stać się przedmiotem roboczego współdziałania między Ministrem Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Ministrem Spraw Wewnętrznych i Administracji, Ministrem Obrony Narodowej oraz – ze względu na możliwe koszty dla Funduszu Ubezpieczeń Społecznych i budżetu państwa – Ministrem Finansów.

W związku z powyższym, pragnę poinformować, że w dniu 2 stycznia 2025 r. Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej wystąpiło do Ministerstwa Obrony Narodowej i Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji z pismem, w którym przedstawiło propozycję zorganizowania spotkania w celu powołania roboczego zespołu do rozwiązania zagadnienia zbiegu emerytur powszechnych i tzw. emerytur mundurowych, przysługujących żołnierzom zawodowym, jak i funkcjonariuszom służb mundurowych, którzy byli lub wciąż pozostają czynni zawodowo.

Po wpłynięciu pozytywnych odpowiedzi z obu resortów, zostanie zorganizowane spotkanie w celu powołania ww. zespołu roboczego.

Pouczenie

Zgodnie z art. 13 ust. 2 ustawy o petycjach, sposób załatwienia petycji nie może być przedmiotem skargi.

Z wyrazami szacunku
Sebastian Kamiński
Zastępca Dyrektora
Departamentu Ubezpieczeń Społecznych
/-kwalifikowany podpis elektroniczny-/